

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@lvm.fi

Dnro LVM/1518/03/2014

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE VAH-
VASTA SÄHKÖISESTÄ TUNNISTAMISESTA JA SÄHKÖISISTÄ ALLEKIRJOITUKSISTA
ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta asiasta, ja pyytänyt oikeusministeriötä lausumaan erityisesti säätämisyjärjestyksen perusteluista. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Säätämisyjärjestysperustelut

Lakiehdotuksen säätämisyjärjestysperusteluissa käsitellään verraten laajasti sopimussuhteiden pysyvyyttä. Perusteluissa todetaan, että esityksessä ehdotettu säädös luottamusverkostoon liittymisestä voi mahdollisesti edellyttää muutoksia toimijoiden välisiin sopimussuhteisiin. Toisaalta sivulla 14 viitataan siihen, että esityksessä ehdotetut muutokset viranomaisten toimintaan eivät vaikuttaisi kuluttajien tai yritysten asemaan ja oikeuksiin, koska sähköisten tunnistuspalvelujen tarjoajien luottamusverkostoon liittyminen on vapaaehtoista. Säätämisyjärjestysperusteluissa tulisikin tarkemmin eritellä, miten lakiehdotus puuttuu oikeuteen luottaa sopimussuhteiden että tällaisten suhteiden kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sääntelevän lainsäädännön pysyvyyteen (esim. PeVL 21/2004 vp, 42/2006 vp ja 4/2008 vp).

Säätämisyjärjestysperusteluissa viitataan myös siihen, että henkilöille, joiden tietoja ei voitaisi tarkastaa väestötietojärjestelmästä, tarjottaisiin sähköisen tunnistamisen palvelu-

\\ohna01\Home\OH9\o925298\Documents\lausut\Sähköinen\LVM.docx

Käyntiosoite
Eteläesplanadi 10
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
02951 6001

Faksi
09 1606 7730

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

ja nykyisten tunnistuspalveluiden tarjoajien toimesta siten kuin heille tälläkin hetkellä tarjotaan sähköistä tunnistusvälinettä ja tunnistuspalveluja käytettäväksi liikkeelle laskijan omiin palveluihin tai muihin palveluihin, joihin sähköinen tunnistusväline on hyväksytty. Sääntämisympäristöperusteluissa tulisi tarkemmin eritellä erityisesti perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksen näkökulmasta henkilöpiiriä, joiden tietoja ei voitaisi tarkastaa väestötietojärjestelmästä.

Asetusluonnoksen 3 §:ssä viitataan auditointiin, jonka voi suorittaa Viestintävirasto tai sen hyväksymä toimija. Säännös on syytä nostaa lain tasolle ja tarkastella sitä perustuslain 124 §:n näkökulmasta, mikäli tarkoituksena on valtuuttaa muu kuin viranomainen auditoinnin tekemään.

Asetuksenantovaltuudet

Lakiehdotuksen 12 a § 3 momentin mukaan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan lähettäessä sähköiseen tunnistusvälineeseen liittyvää tietoa toiselle sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajalle edelleen välitettäväksi, välitettävästä tunnistetiedosta tulee suorittaa lähettäjälle korvaus. Saman pykälän 5 momentin mukaan [muun ohella] tunnistuspalvelujen tarjoajien välillä lähetettävistä tunnistetietojen korvauksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Esitykseen liitetyn asetusluonnoksen 2 §:n mukaan välitettävästä tunnistetiedosta perittävä korvaus voi olla enintään 1 sentti. Tunnistuspalveluiden tarjoajat voivat keskinäisellä sopimuksella sopia myös alemmasta hinnasta tai hinnoittelusta, joka mahdollistaa tapahtumamääristä riippumattoman korvauksen. Keskimääräinen korvaus välitettävästä tunnistetiedosta ei saa kuitenkaan ylittää edellä mainittua tapahtumakohtaista 1 momentissa säädettyä enimmäiskorvausta.

Kyseessä on asiallisesti hintasääntelyyn samastuva sääntely. Perustuslakivaliokunnan käytännöstä ilmenee, että näin avoin valtuus säättää asetuksella omaisuudensuojan kannalta merkityksellisestä hintasääntelystä ei täytä sääntelyn tasoon perustuslaista johtuvia vaatimuksia (PeVL 6/2009 vp). Lakiehdotukseen olisi sisällytettävä säännökset perusluonteisista seikoista, jotka on otettava huomioon asetusta annettaessa.

Lakiehdotuksen 12 a § 5 momentin mukaan luottamusverkoston hallinnollisista vastuista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtuudelta vaikuttaisi puuttuvan perussäännös kokonaan, ellei tarkoitus ole viitata saman pykälän 4 momenttiin, jossa perustelujen mukaan ehdotetaan säädettäväksi tunnistuspalvelun tarjoajien velvoitteesta ja vastuusta toimia yhteistyössä siten, että tekniset rajapinnat ja hallinnolliset käytännöt toteutetaan yhteentoimivasti. Asetusluonnoksen 3 § huomioden tästä ei kuitenkaan liene kyse. Sääntelyä on syytä täsmentää.

Asetusluonnoksen 3 §:n sääntelyltä vaikuttaisi puuttuvan valtuutus siltä osin, kun siinä säädellään tarkemmin ilmoitusvelvollisuudesta.

Asetusluonnosta tulisi kokonaisuudessaan tarkastella systemaattisesti ottaen huomioon perustuslain 80 §:n säännökset. Erityisesti ehdotetun 3 § 1 momentin sääntelyn nostamista lain tasoiseksi tulee harkita.

Oikeusrekisterikeskus

Kiireellisen aikataulun johdosta oikeusministeriön lausuntoa täydennetään myöhemmin oikeusrekisterikeskuksen esittämällä näkökannoilla.

Osastopäällikön sijainen,
lainsäädäntöjohtaja

Sami Manninen

Lainsäädäntöneuvos

Mikael Koillinen

